

Rådmannen sitt framlegg:

Budsjett 2019

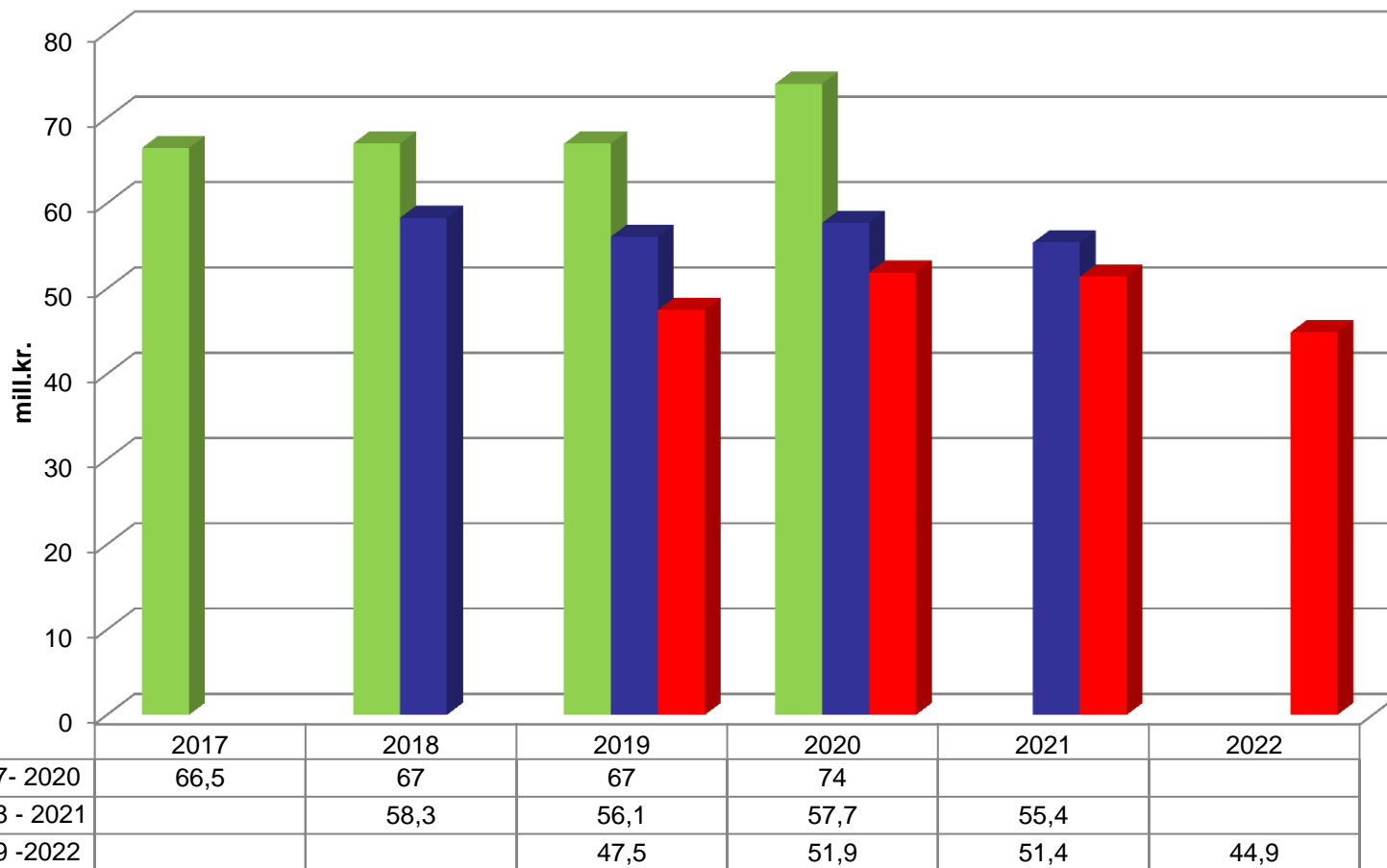
Økonomiplan 2019 - 2022

Presentasjon i kommunestyresalen
30.10.2018

I store trekk ...

- Samla driftsinntekter 1 045 mill. kroner
- Samla driftsutgifter 998 mill. kroner
- Netto driftsresultat 47 mill. kroner i 2019 = 4,5 % av driftsinntektene
 - Svekka driftsresultat over tid
- Netto renter og avdrag utgjør 35 mill. kroner = 3,3 % av driftsinntektene
 - Renta er på veg opp, og kan gi utfordringar
- Brutto lånegjeld ved inngang 2019 er 1 185 mill. kroner
 - Rundt 600 mill. kroner må dekkast med egne midlar
- Samla investering i 2019 er brutto 197 mill. kroner
 - 140 mill. kroner er lånekapital
- Samla investering 2019 – 2022 er 707 mill. kroner
 - 450 mill. kroner er lånekapital
- Egedomsinntektene er under stort press; usikkerhet rundt inntektsbildet fram mot 2025
 - Vi bruker 135 mill. kroner av egedomsskatt direkte i drift.

Budsjett/økonomiplan 2017 - 2022

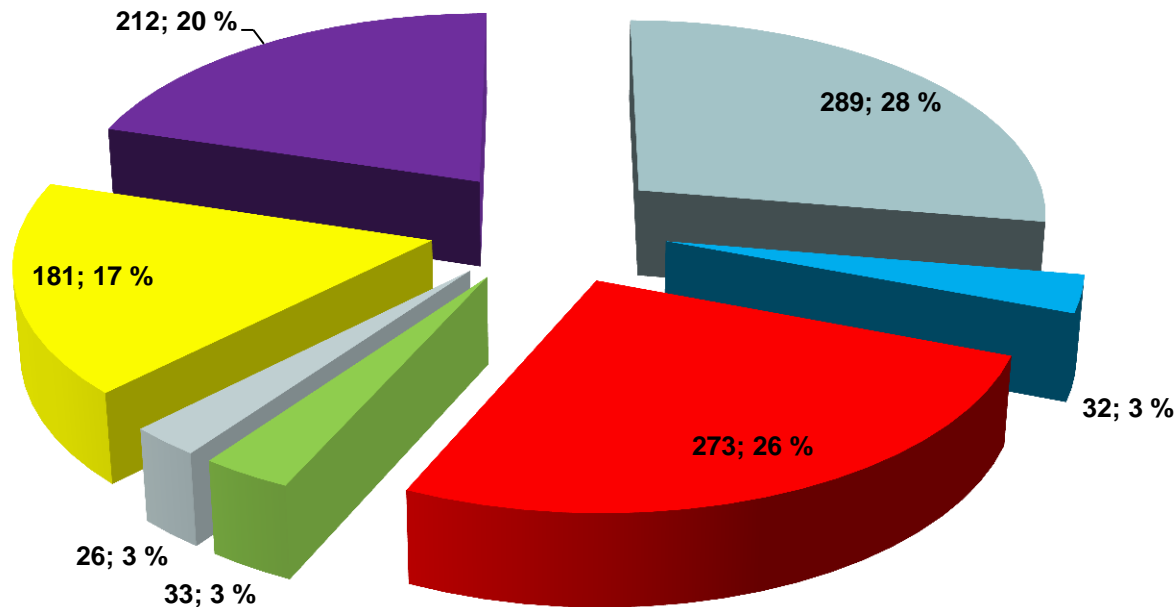

Økonomiplan 2019 - 2022

Inntektsgrunnlaget

Inntektsgrunnlaget

1 045 mill. kroner

- Inntektsskatt
- Innbyggertilskott
- Renteinntekter
- Driftsinntekter resultatområda

- Inntektsutjamning
- Utgiftsutjamning
- Eigedomsskatt

Inntektssystemet

Skatt og rammetilskudd

626,5 mill. kroner

- **Skatteinntekter 289 mill.kr**
 - Tysvær er ein svært svak skattekommune. Ligger på 87 % av landets skatteinngang.
- **Skatteinntektsutjamning 32 mill.kr av denne grunn**
 - Tysvær heves fra sitt nivå på 87% til 94,5% av landet
- **Innbyggjartilskott 273 mill. kr.**
 - Utgjer 24 710 kr. pr. innbyggjar. Likt for landet.
- **Utgiftsutjamning 30 mill. kr**
 - Tysvær sitt utgiftsbehov er 4,4 % over landet; vår samansetting av befolkning
 - Utgiftsutjamning blir korreksjon til likt innbyggjartilskott
- **Særskilde fordelingar 1 mill. kroner**
 - Tidlig innsats skule, rehabilitering/habilitering og rus
- **Skjønnsmidlar 2,4 mill. kroner**
 - Ressurskrevjande brukarar og meirutgifter språkdeling

Inntektsskatt og rammetilskott

Endringar 2018 - 2019

- ✓ Rammetilskott og inntektskatt samla er auka frå 2018 til 2019 med 16,5 mill. kroner (2,5 %) ved at det er gitt :
- Kompensasjon for lønns- og prisstigning 2,8 %
 - 3,25 % vekt på løn, og 2 % på pris
 - Justert for demografisk utvikling
 - Tysvær nedgang 48 innbyggjarar frå 1/7-17 til 1/7-18
 - Satsingsområder frå Staten
 - Rus ca. 275 000 kroner
 - Tidleg innsats i skulen ca 500 000 kroner
 - Rehabilitering/habilitering ca 200 000 kroner
 - Reduksjon i skjønntilskudd ressurskrevjande frå 1 mill. kroner til 0,9 mill. kroner.
 - **Ufrivillig aleine tilskudd i 2017 og 2018 på 850 000 kroner; halveres i 2019 og fell heilt bort i 2020**

Befolkningsutvikling

- Innbyggjartilskot og utgiftsutjamning
 - Blir fordelt utifrå befolkningsutvikling 1/7-17 til 1/7-18.
Innbyggjartalet 1/7-18 var 11 083. Nedgang med 48 innbyggjarar frå 1/7-18
 - Har hatt svært lav befolkningsvekst dei siste åra; negang i 201
- **Innbyggjartalet pr. 30/10-18 er 11 017**
 - Innbyggjartalet 1/1-18 var 11 023.
 - Nedgang hittil i år er 6 personer.
 - Inntektsutjamning vil bli korrigert utifrå innbyggjartalet kommunen har pr 1/1-2019.
- Bustadutbygging har direkte påverknad på rammeoverføringane

Endring i eiedomsskattelov

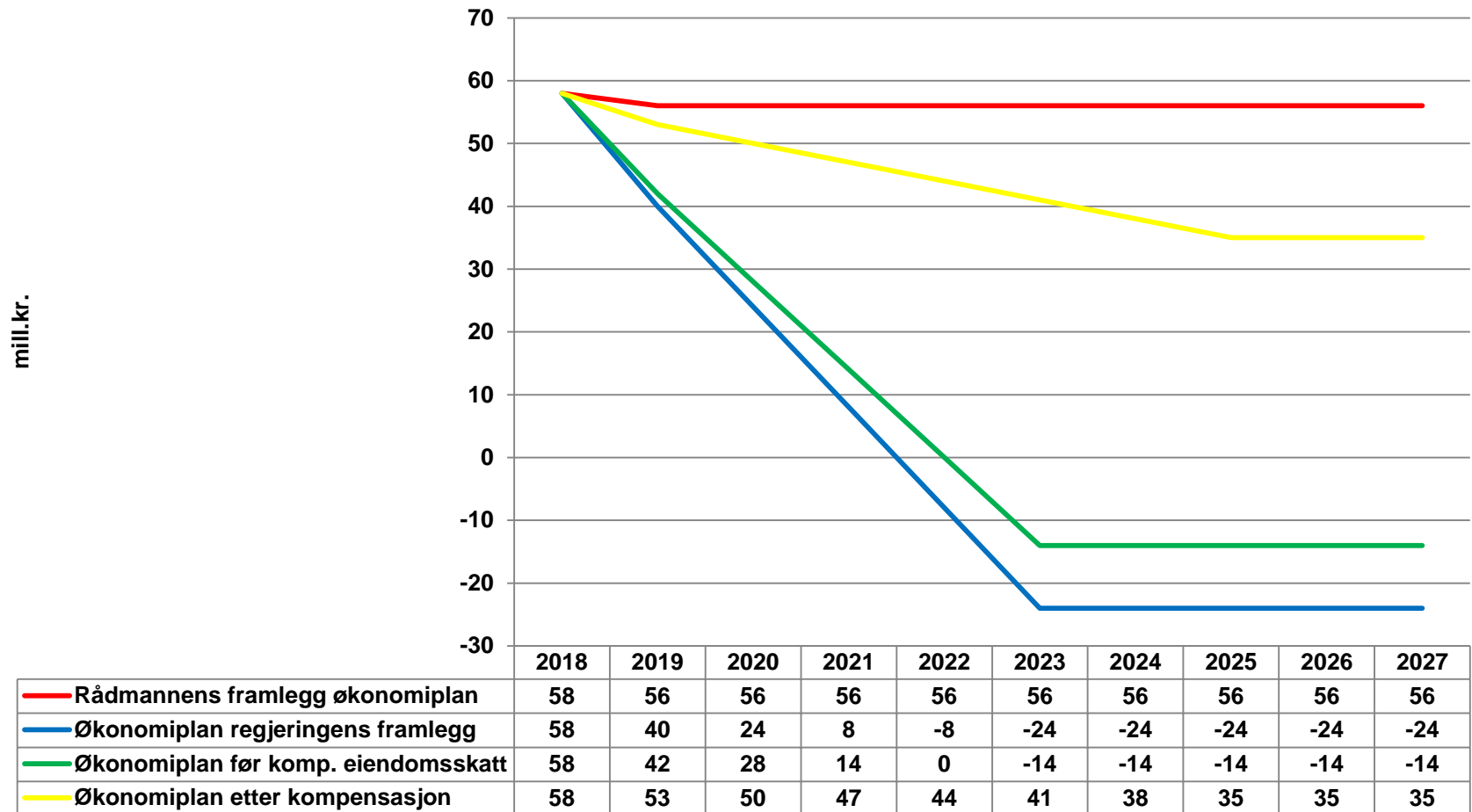
TYSVÆR
KOMMUNE

- Verk og bruk faller bort som utskrivingsalternativ fra 2019
- Forhandlinger på Stortinget hausten 2018 innebar endringar positivt for Tysvær og andre verk og bruk kommunar ift. framlegg regjering
- To nye utskrivingsalternativ kjem istedenfor:
 - Berre på **kraftverk, vindkraftanlegg, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglar for petroleum.**
 - Berre på **næringseigedomar, kraftverk, vindkraftanlegg, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglar for petroleum.**
- Overgangsperioden er 2019 – 2025.
- Nedtrapping av inntektstapet med 1/7 kvart år – full effekt på tapet fra 2025
- Kompensasjonsordning etter forhandlingar Stortinget haust 2018
 - **Tilnærmet full kompensasjon** for tapet. Kompensasjon også etter 2025
 - **Begrenset oppad til 500 mill. kroner**
- Berekna adm. konsekvenser av regjeringa sitt framlegg er samla 85 mill. kroner (ikkje i nærheten av realisme). Søkt om dekning.

Eigedomsskatt – inntektsvurderingar

Hausten 2018

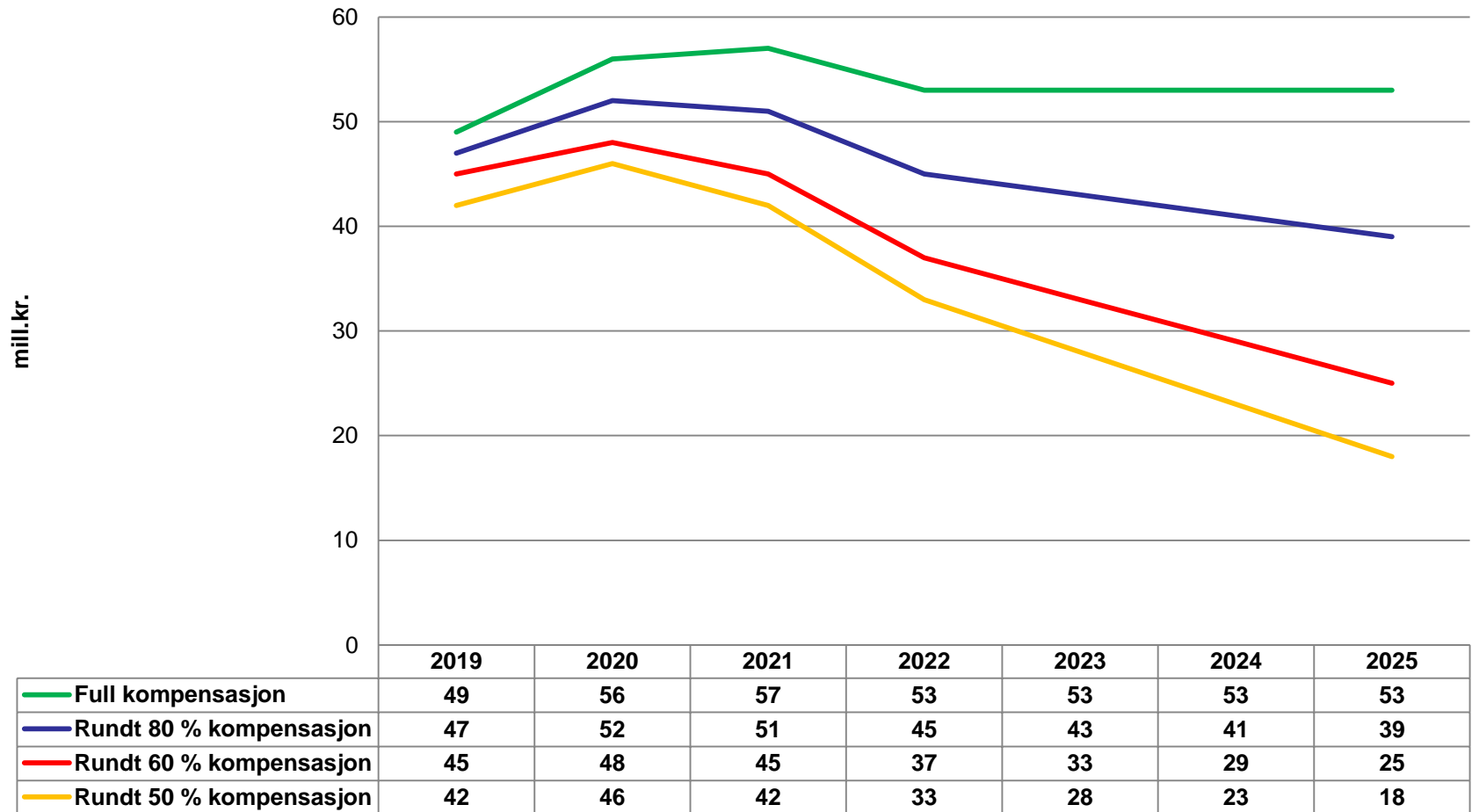

Utfordringar/hovudmomenter

- Antatt direkte tap skatt er rundt 70 mill. kroner
- Uklart kva den samla kompensasjon blir:
 - Kva er «**tilnærmet full kompensasjon**» ?
 - Matematisk skulle det bare bety avrundingar
 - Korleis blir kompensasjonen fordelt ?
 - **Forholdsvis** kompensasjon utifra tap meiner Tysvær det må vera
- Kommunestyret vedtok taksering av næringseigedomar i 2018, med avgjerd i desember 2019 om næring skal vera skatteobjekt
 - Taksering blir fullført med antatt ny skatt på 7 – 10 mill. kroner årleg
- Først i mars 2019 blir det klart kva samla tap for Tysvær og andre kommunar blir etter omtaksering.
 - Størrelsen på kompensasjonen blir endelig avgjort våren 2019 i Stortinget
 - Men premissene legges trolig i politisk prosess i Stortinget i haust.
- **Med bakgrunn i uvisse rundt faktisk tap og kompensasjonens storleik, tilrår ikkje rådmannen generell skatt på næring frå 2019.**
 - Dette blir det ny vurdering på inn mot budsjett for 2020 når tap og kompensasjon er konstatert
- Størrelse og innretning på kompensasjonen har stor betydning for Tysvær sin økonomi
- Samtidig uavklarte klagesaker Gassco og Equinor

Inntektstap og kompensasjon

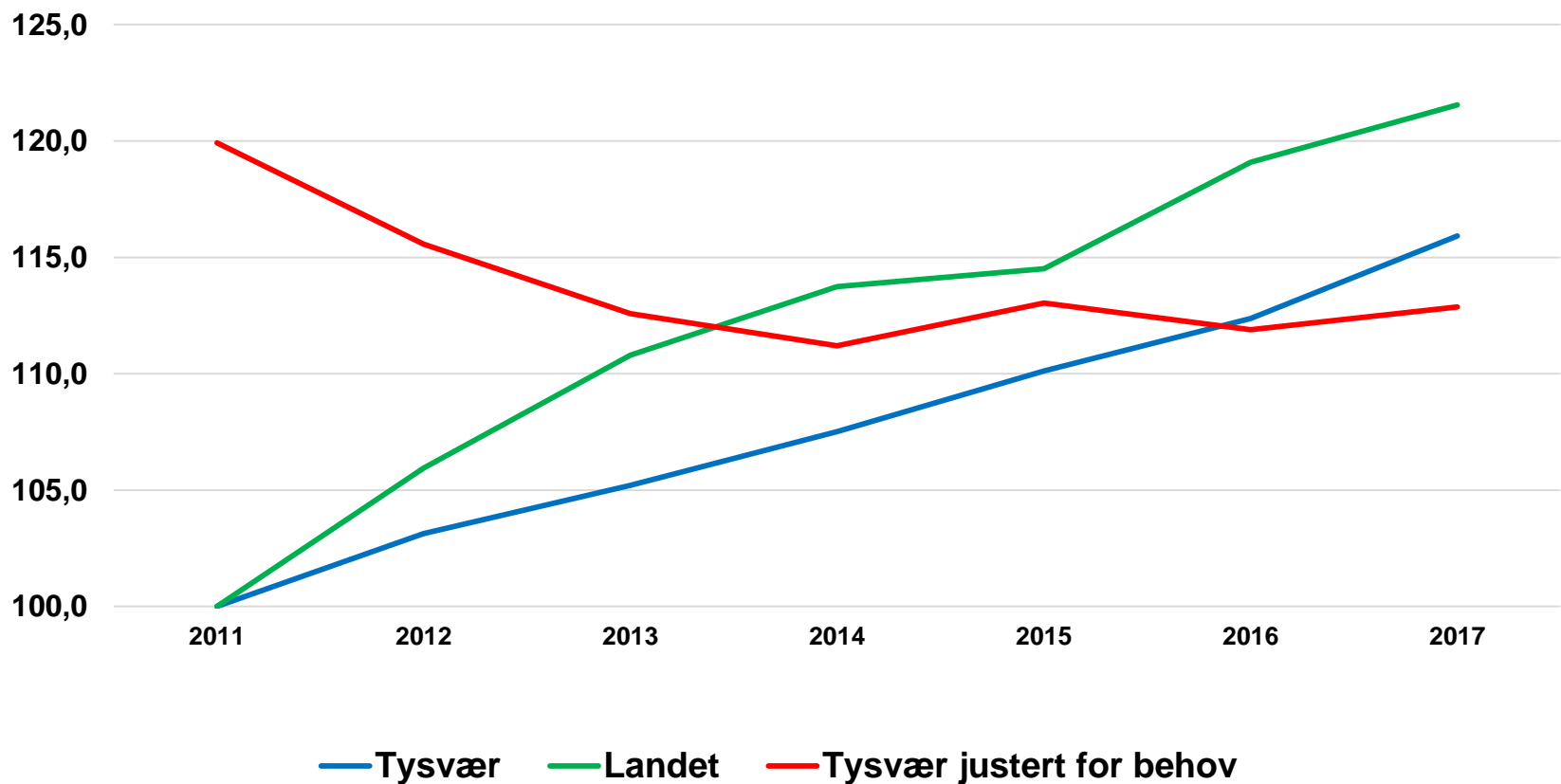

Økonomiplan 2019 -2022

Driftsbudsjettet

Resultat av spareprogram 2012 – 2017 - % av landet

Grunnlag for auke i rammer

- **Samla vekst i inntekter** - inntektsskatt, eigedomsskatt og rammetilskott er **18 mill. kroner** .
- **Vekst i driftsutgifter resultatområdene er 16,5 mill. kroner**, etter at det er lagt inn lønsreserve for 2018 og kompensasjon prisstigning, men før:
 - Kompensasjon for nye satsingar frå Staten
 - Konsekvens av meirutgifter pensjon
 - Vurdering av nye tiltak utfra innspel frå resultatområda
- Dette viser at Tysvær har eit høgt driftsnivå; vekst i inntekter dekkar berre så vidt eksisterande drift
 - Eigedomsskatt blir ikkje justert for løns- og prisvekst, og desse inntektene er stor del av grunnlaget for vårt tenestenivå
- Det er då i utgangspunktet lite handlingsrom for å dekkja nye driftstiltak.
 - Rådmannen har likevel i sitt framlegg gjort framlegg om slike tiltak som er av karakter «må»-tiltak
 - Rådmannen presiserer at netto rammestyring gir muligheter for omprioritering

Ny drift fordelt

- **Samla 12,7 mill. kroner i nye driftsutgifter**
- **Statsbudsjettet satsinger 1,0 mill. kroner**
 - Rus, tidleg innsats skule og habilitering/rehabilitering
 - **Konkrete driftstiltak og kompensasjon**
 - **Kompensasjon alle inngåtte interkommunale avtalar 2 mill. kroner**
 - **Større nye postar:**
 - **Bemanningsnorm barnehage 1 mill. kroner**
 - **Auka utgifter Interkomm. brannvesen 1,6 mill. kroner**
 - **Digitalisering 2,1 mill. kroner**
 - **Vedlikehald bygg/veg 2 mill. kroner**
 - **Ny klasse Førre skule 1 mill. kroner**
- **Utfordringen er at dette er nye driftsutgifter utover det handlingsrom nye driftsinntekter gir**
 - **Vi hadde tilsvarande bilde i budsjett for 2018**
 - **«Må» vi gjera det same vidare, vil vi over få år ha lite handlingsrom igjen**
 - **Store plangjennomganger kan gi mulighet for effektivisering av tjenester, men effekt skjer langt fram i tid**
 - **Rådmannen peikar difor på dette som heilt sentralt ved å leggja eit utfordringsdokument fram våren 2019: **Kva kan me gjera NÅ ?****

Økonomiplan 2019 - 2022

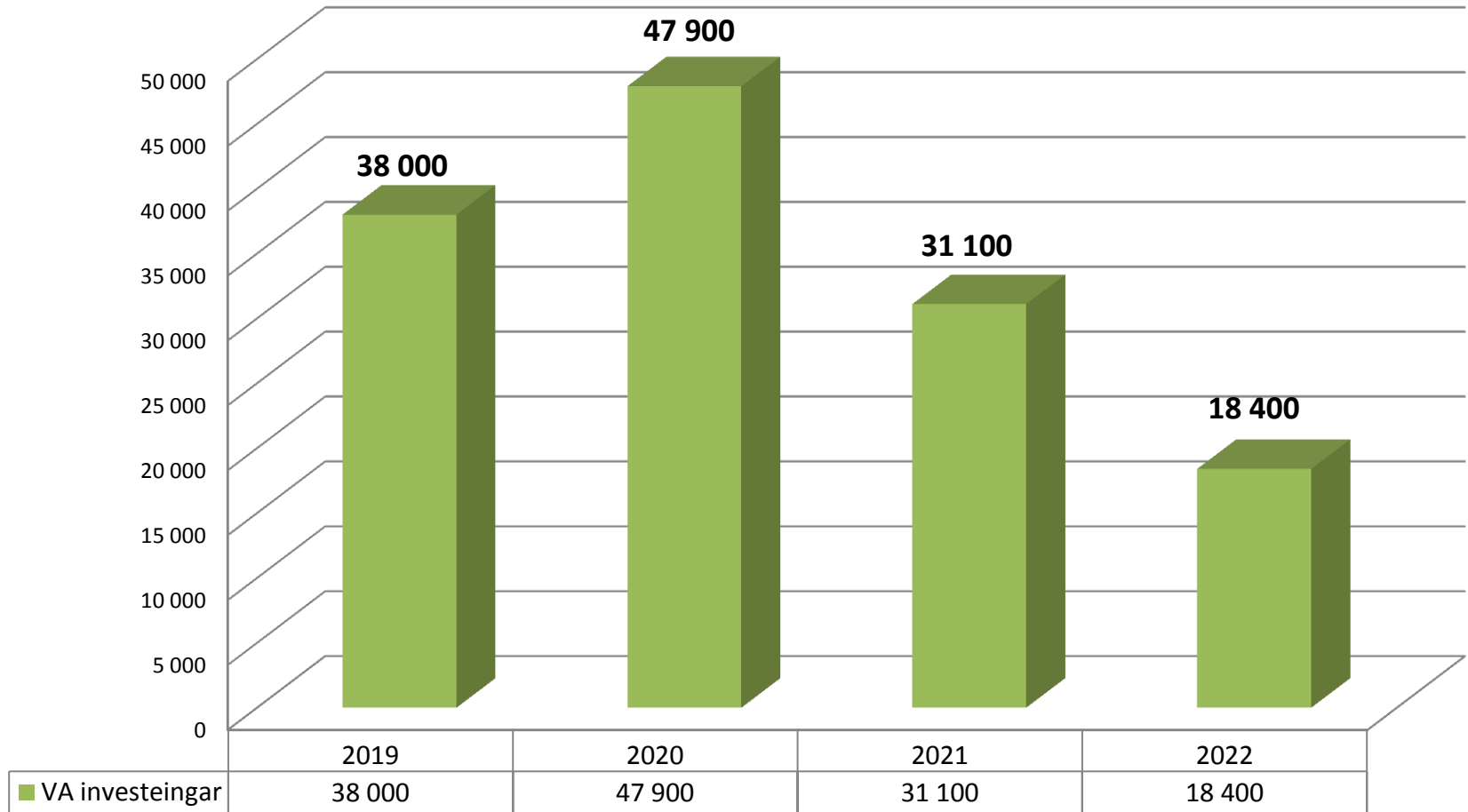
Avgifter og betalingsssatsar

Endring av gebyr og betalingssatsar

- Generelt er det lagt på 3 % på alle gebyr og betalingssatsar med nokre unntak:
 - Foreldrebetaling barnehage blir frå og med 1. januar 2019 auka til 2 990 kroner (makspris), auke på 2,7 %.
 - Foreldrebetaling barnehage blir frå og med 1. august 2019 auka til 3 040 kroner (makspris), auke på 1,7 %.
 - Denne auken er mellom anna meint å finansiere at ordninga med gratis kjernetid blir utvida til også å gjelde 2-åringar.
 - SFO blir foreslått med auke 3 % frå 1/8-2019.
 - Gjeldande SFO-ordning skal evaluerast tidleg 2019; kan bety endra pris
 - Årsgebyra for feiing og branntilsyn blir lagt om til ny struktur etter mal frå HBR IKS.
 - Årsgebyra for renovasjon blir auka med omkring 3 % (HIM IKS).
 - Årsgebyra for slam blir auka med omkring 4,6 % (HIM IKS).
 - Husleige i pågåande leigekontraktar blir auka med 2,8 %.

VA investeringar

2019-2022

Gebyrauke vatn og avløp

- Foreslått prisauke for 2019 er på 15 % for årsgebyra for vatn.
 - Vi må i 2019 starte ein prosess med å auke finansieringsgraden for dette sjølvkostområdet.
 - Auke i kostnader til vedlikehald.
 - Vesentleg auke i kostnader til renter og avskrivningar.
 - Det er også skissert 15 % årleg prisauke vidare i økonomiplanperioden.
- Foreslått prisauke for 2019 er på 15 % for årsgebyra for avløp.
 - Ein må halde fram med å auke finansieringsgraden for dette sjølvkostområdet.
 - Vesentleg auke i kostnader til renter og avskrivningar.
 - Det er også skissert 15 % årleg prisauke vidare i økonomiplanperioden.

Økonomiplan 2019 - 2022

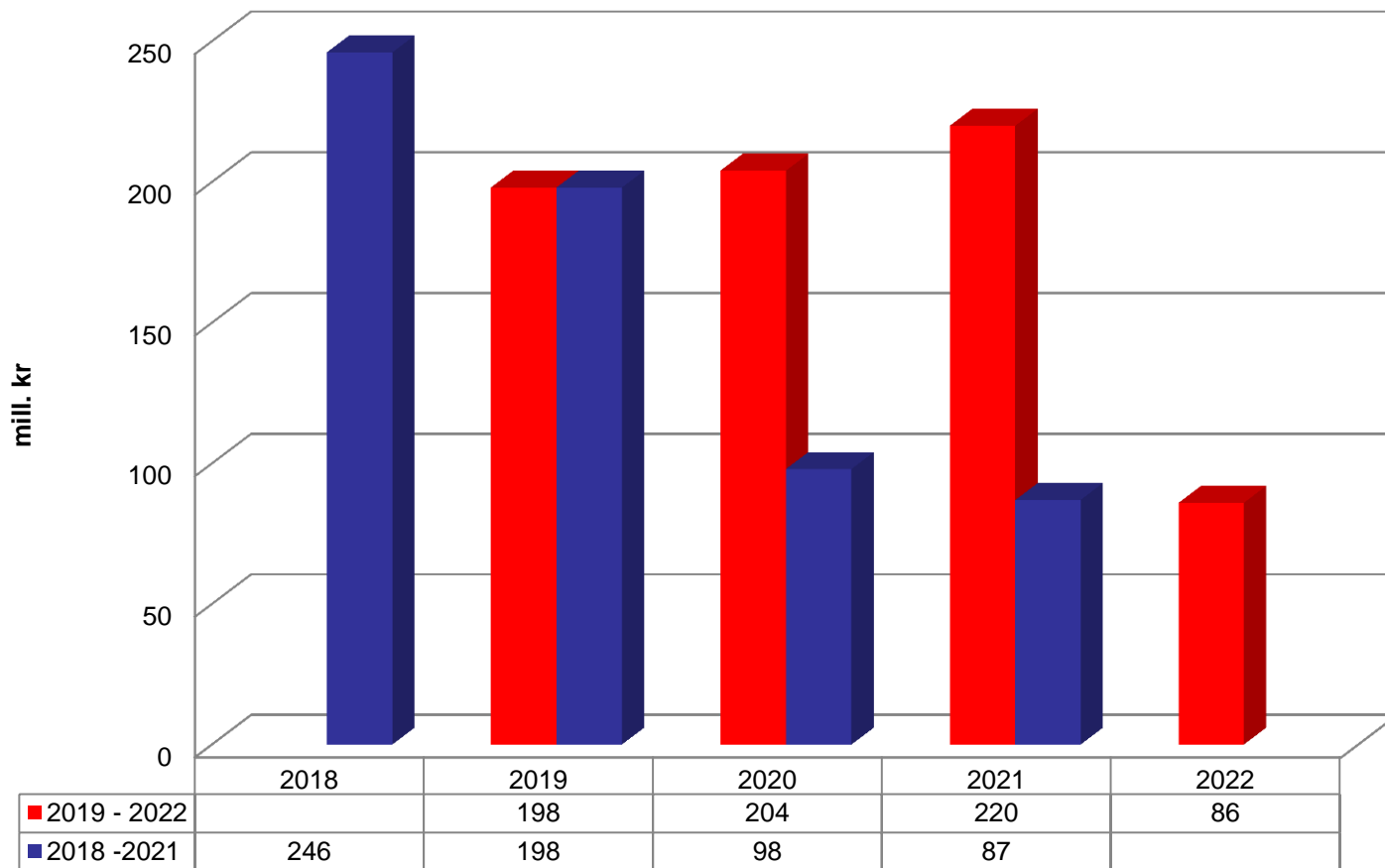
Investeringar

Premisser for investeringsframlegg

- **Renteeksponert reell lånegjeld skal ikkje aukast** (Den gjeld som ikkje blir dekket av andre heilt/delvis)
 - Pr. 1/1-19 er renteeksponert lånegjeld rundt 580 mill. kroner; utgjør rundt 50 % av samla lånegjeld.
- **Låneopptak til investeringar kan gjerast lik summen vi betaler i årlege avdrag.** Avdrag aukar frå 37 mill. kroner til 49 mill. kroner
- **Bidrag fra drift til investeringar i 2019 – 2022 på rundt 30 - 40 mill. kroner** kvart år.
- Investeringar til vatn og kloakk fullt ut finansiert med lån = innbyggjarane dekker opp med avgifter
- Akdsalsutviklingen primært med inndekning sentrumsutviklingsfond
- Omsorgsbustadar i hovudsak finansiert med husleige og statstilskott
- Næringsutvikling infrastruktur føresett dekket med arealutvikling sal
- Mål om at investerings- og utviklingsfond blir bygd opp vidare, og då gi vesentlege bidrag vidare. Liten vekst i perioden.

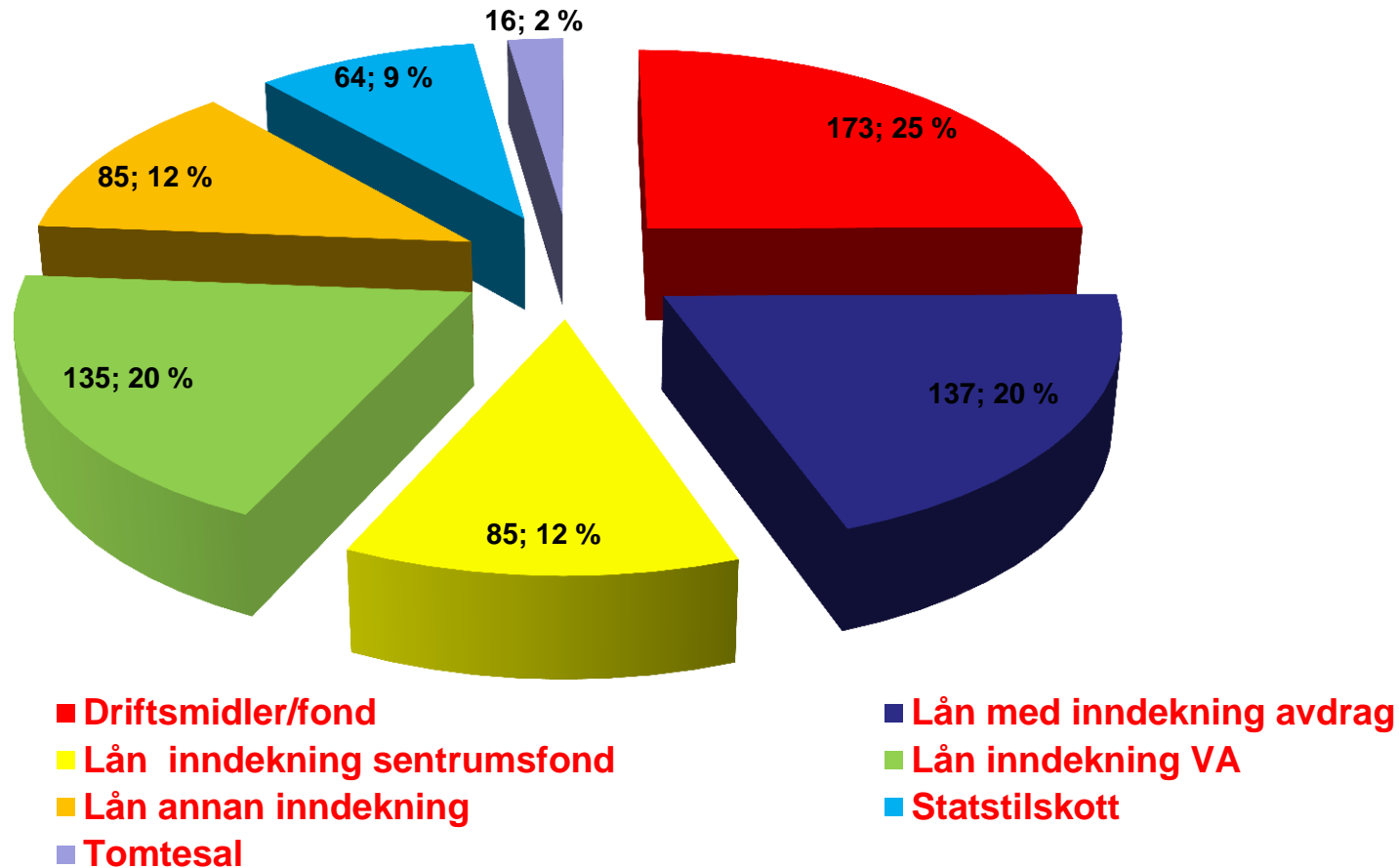
Investeringar 2018 – 2022

Finansiering av investeringar 2019 - 2022

TYSVÆR
KOMMUNE

Sentrumsutviklingsfond Aksdal

- **Utfordringa for Aksdalsutbygginga er at det er behov for tunge investeringar i infrastruktur; og der innbetaling i form av frikjøpsordningar vil gå over relativt lang tid.**
 - **Det kan setja press på handlingsregel om stabil renteeksponert lånegjeld**
- **Rådmannen tilrår etablering av eit eige sentrumsutviklingsfond primært for infrastrukturutbygginga i Aksdal**
 - **Alle sal av areal i området skal da gå inn i fondet**
 - **Innbetalningar vil skje m.a. ved sal av tomt Albatross, sal av område Aksdalvegen 154 -160, sal av utbyggingsareal Stølsberg, sal av areal rundt kjøpesenteret, eigardel Aksdal Senter, areal på sørsiden av E-134, Trekanten m.a.**
 - **Seinare delvis innbetaling av frikjøpsordningar/**
 - **Infrastrukturanlegg vil gjelda veganlegg, turstiar, utbygging festplassen, parkering m.v.**
 - **Det skal kunne lånast til desse infrastrukturtiltak; låneomkostningar blir finansiert av fondskapitalen**
 - **Det ligg som føresetnad at antatt sal av areal skal dekkja opp investeringar her i ein periode på 5 – 7 år.**

Havbruksfondet

- For nye oppdrettskonsesjonar betales ein sum inn til Staten. Med midlene er Havbruksfondet oppretta der midlene i hovudsak går til kommunane som har oppdrettsanlegg.
- Midlene blir i hovudsak fordelt utifrå den enkelte kommune sin samla produksjon i sine anlegg.
- Tysvær er ein stor oppdrettskommune og får 15 mill. kroner i 2018
 - Berre Finnøy får større overføringar i Rogaland
- Summen vil variera årleg; i 2019 truleg 2 – 3 mill. kroner.
- Fondet blir ein driftsinntekt, men det vil vera feil å bruka midler på årleg drift; men mulig som eingongsdriftstiltak. Konkrete investeringstiltak kan midler frå fondet dekkja opp.
- Rådmannen har i sitt framlegg ein klar tilråding om at midler blir sett av som kapitalbidrag til breibandsdekning i kommunen.
 - Dette må vera eit spleiselag mellom utbyggjarar av nettstruktur, private som skal nytta denne og kommunen.

Aksdal – nye investeringar (1)

- Investeringar aust for Tysværtunet/Aksdal kyrkje
 - Inngått intensjonsavtale Albatross. Det legges til grunn at **kommunen kjøper 2. etasje Albatrossbygg**, med 1/3 til eige bruk (fysio/ergo) og 2/3 til utleige helseområdet. Samla investering er anslått til 50 mill. kroner; 20 fra sentrumsutviklingsfondet
 - **Det blir foreslått knytning mellom eksisterande symjehall og Albatrossbygget for utviding symjeanlegg.** Investering 72 mill. kroner for full utbygging (inkludert rehabilitering eksisterande anlegg 10 mill. kroner). Kommunal eigenkapital er rundt 50 mill. kroner (40 mill. kroner frå sentrumsutviklingsfondet). 15 mill. kroner skal finansierast med auka bilettinntekter. Planlagt symjeanlegg Haugesund har påverka inntektsbildet

Aksdal – nye investeringar (2)

- Som konsekvens av etablering Albatross og utviding av symjeanlegg, peikar rådmannen på **etablering av parkeringshus på tomt aust for kyrkja**. Etablering av kommunalt aksjeselskap med tomt som tinginnskott, lagt inn 500 000 i kommunale direkte planleggingsmidler.
 - Parkeringsstrategi skal leggjast fram tidleg 2019 som beslutningsgrunnlag for vidare planar med parkeringshus
- **Investeringar i infrastruktur** med 25 mill. kroner; anslag samla investering er rundt 50 mill. kroner.
 - Anslag på stor andel kommunal forskottering og også direkte finansiering
- Midler midlertidig parkering Trekanten flyttes til **permanent parkering over bru** ; samla løyving 5,6 mill. kroner
- Rådmannen foreslår at investeringar i nye tjenestebygg som anført her kan finansierast med lånemidler **dekka med sentrumsutviklingsfond**. I tillegg til foreslått investeringar i infrastruktur.
 - Det er liten opning for ytterlegare investeringar med finansiering frå fondet
 - Ser ikkje andre areal i Aksdal som kan dekkja opp fleire investeringar enn det som er skissert

Store investeringsforslag

- **Dag- og aktivitetssenter Frakkagjerd**
 - Investeringssum 67,5 mill. ; herav kommunal egenkapital 46 mill. kroner
 - Investering her er ein føresetnad for å få full driftseffekt på arbeidet med butiltaka
- **Driftsbygg felles i Aksdal Næringspark**
 - Investeringssum 67 mill. kroner, bare kommunal egenkapital; 52 mill. kroner i denne økonomiplanen
 - I tillegg er det kjøpt tomteareal for samla 20 mill. kroner
- **Tysvær Rådhus ombygging**
 - Investeringssum 29 mill. kroner; egenkapital 27 mill. kroner
- Sum disse investeringer utgjør 160 mill. kroner i denne økonomiplanen

Samandrag andre investeringar

Skule/barnehage

- Barnehage:
 - Ombygging Aksdal barnehage 1,2 mill. kroner
- Skule:
 - Tysvær Opplæringscenter (TOS).
 - Forprosjekt utarbeidet for plassering i modulbygg ved Steinsvik Arena. Leigeprisanslag 2,8 mill. kroner pr. år.
 - Alternativ er vurdert. Leigekontrakt er gjort for plassering TOS si samla verksemd i Berg-Bygget (lokaler til tidl. Eik Maskin). Antatt leigesum 1 mill. kroner pr. år.
 - Driften ved TOS må nedskaleras med redusert mottak av flyktingar
 - Førre skule – Slutføring for investering ventilasjon og lett oppussing ; ramme 10 mill. kroner – nye 5 mill. kroner i 2019.

Samandrag andre investeringar

Omsorg/Helse og førebygging

- **Omsorgsbustadar:**
 - Sett opp samla med 19 bustadar 2021 -2022
 - Aksdalsvegen 154 – 160 = 10 til eldre og 5 til psykisk helse , Stølsberg 4 (for funksjonshemma).
 - Finansiering med tilskott Husbanken, og lån med dekning husleige og mindre eigenkapitalandel
- Naudsynt **rehabilitering Nedstrandstunet** 3,6 mill. kroner
- **Sjukesigalanlegg sjukeheimane og butiltaka** er prioriterte investeringar
 - Rådmannen ser det som viktig å ha eit system i kommunen, og også samordna inn mot nabokommunane.
- Stølsberg/Stegaberg butiltak blir finansiert innanfor vedtatt ramme; ikkje nye investeringar i denne planen.

Samandrag investeringar

TYSVÆR
KOMMUNE

Kultur

- **Kultur**
 - Kommunen sin eigenandel til **ny bane Frakkagjerd** aukar med 2,6 mill. kroner til 7,6 mill. kroner; samla budsjett for omlegging dagens anlegg og 9-er bane er 15,6 mill. kroner
 - Det leggers inn forslag om midler til **aktivitetspark Frakkagjerd**; samla investering 7 mill. kroner med 3,5 mill. som antatt statstilskott.
 - Det er lagt inn 2 mill. kroner som tilskott til veg og **parkeringsanlegg Falkeid-hallen**
 - Det legges inn ytterlegare 1 mill. kroner som investeringstilskott til **rideanlegg Skeiseid**; samla 3,17 mill. kroner.
 - **Turveg Akسدal – Fakkagjerd** er skjøve ut til 2022.

Samandrag investeringar

Teknisk

TYSVÆR
KOMMUNE

- **Aksdalskrysset**
 - Aksdalskrysset forskottert med ytterlegare 20 mill. kroner ; samla løyvd 60 mill. kroner. Tilbakebetaling i 2021 uten rentedekning .
- **Nedstrand Brannstasjon**– restløving 6,5 mill. kroner; samla 14,5 mill. kroner
 - Brannbil Nedstrand blir kjøp av nytt HBR iks , og der kommunen overfører investeringstilskott
- **Frakkagjerdvegen - prosjektering/utbedring 15 mill. kr i 2019**
 - Beløpet blir truleg større etterkvart; rundt 50 mill. kroner.
 - Uavklart inntektsbidrag frå andre som skal investera over tid.
 - Kommunal forskottering kan bli utfordrande. I tillegg ligg tomtekjøp på 30 mill. kroner på Skeiseid forskottert.
 - Ikkje aktuelt med tilsvarande sentrumsutviklingsfond for Frakkagjerd
- **ENØK satsing gatelys + ventilasjon**, god innsparingseffekt straum og vedlikehald. Viktig å dokumentera effekt ved framdrift
 - Tilsvarande investering i ledlys idrettsanlegga

Andre investeringar

- **Kyrkja**
 - Rehabilitering Skjoldastraumen og Nedstrand; tak og vegg - 1,9 mill. i 18 og 2,2 mill. i 20. Investering Skjoldastraumen utsett til 2018.
 - Førre kyrkjegard må utvidast i 2021 og 2022 med anslagsvis 10 mill. kroner; 7 mill. kroner sett av i denne økonomiplanen
- **IT-området/Digitalisering**
 - Sum til digitalisering videreføres med 1 mill. kroner årleg
 - Det peikast på behov for sterk satsing på dette området; jfr. også forslag om stilling

Investeringsutfordring utover økonomiplan

- Investeringar etter 2022 er ikkje tidfesta.
- Det er sett i gang arbeid med barnehagebruksplan, skulebruksplan og morgondagens omsorg
 - Det ligger inne midler til utarbeiding av planane
- Det er truleg at planane vil peika på store investeringar seint i denne økonomiplanen, og dei påfølgjande år
 - Det ligg ikkje inne investeringsmidler til dette.
 - Investeringane vil i hovudsak måtte dekkast med eigne midler (institusjonar får delvis statstilskott)
 - Dette vil leggja sterkt press på kommunens lånegjeld, og gjera det svært krevjande å halda handlingsregel lån
 - Samtidig kan planane innebera investeringar som over tid vil gi stor driftseffekt på tenestene; men det vil ta tid å få effekt

Økonomiplan 2019 -2022

Kapitalutgifter

Føresetnadar lånegjeld og renter

- Renteeksponert reell lånegjeld skal vera stabil= det kommunen må dekkja med eigne midler. Er under press.
- Renteutvikling nye lån med flytande rente : 1,8 % i 2019, 2,3 % i 2020, 2,7 % i 2021 og 3,2 % i 2022 på våre innlån
 - Utgangspunkt i prognosar frå Norges Bank på renteutvikling
 - I dag er gjennomsnittleg rente på våre lån 1,62 %
 - Vi har i dag gjennomsnittleg bindingstid på 1,57 år på våre lån.
 - Budsjett renter 2019 er 24 mill. kroner, aukande til 42 mill. kroner i 2022.
- Avdragsbetaling med ca. 3 % av samla lånegjeld
 - 37 mill. kroner i 2019, aukande til 49 mill. kroner i 2022
 - Auke 4 mill. kroner årleg i økonomiplanperioden
- Utbytte/renter frå Haugaland Kraft er 11 mill. kroner
- Ny bankavtale gir lågare innskotsrenter

Renteeksponert lånegjeld

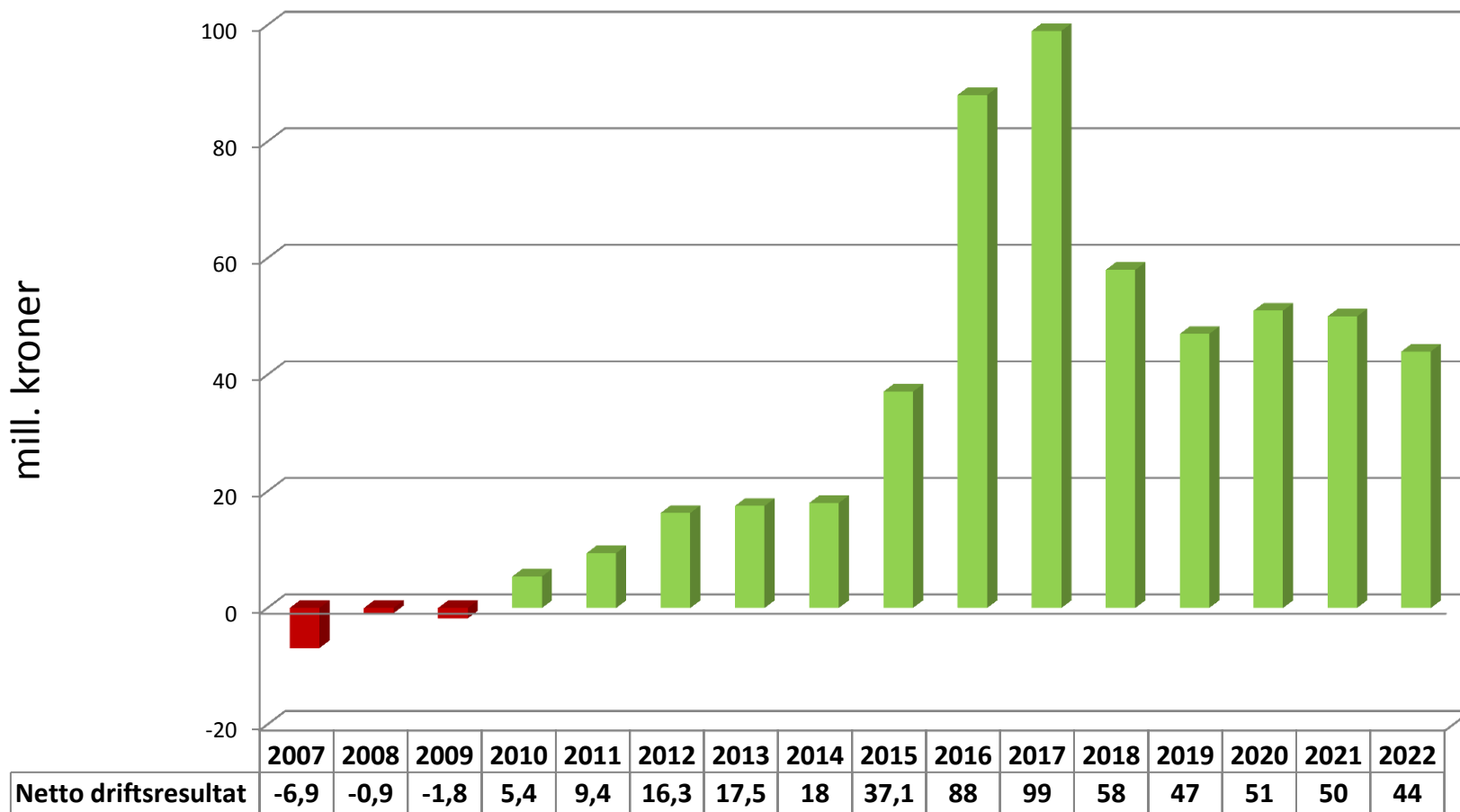
- Samla lånegjeld ved inngang til 2019 er 1 185 mill. kroner
- Renteeksponert lånegjeld pr. inngang 2019 er rundt 580 mill. kroner = 49 % av samla lånegjeld på 1 085 mill. kroner.
- Renteeksponert lånegjeld er den lånegjeld kommunen sjølv må betala renter og avdrag på utan å få kompensasjonar av ulik art.
 - VA – Nå 388 mill. kroner, aukande til 430 mill. kroner i 2022
 - Kompensasjonar frå staten (skule- og omsorgsutbyggingar)
 - Startlån
 - Meny-bygget/Palmehagen
 - Lån dekkja med husleigeinntekter
 - Lån dekkja med reduserte driftsutgifter
- I hovudsak dekkes både renter og avdrag på kompenserte lån
 - For skuleutbygging er det berre rentekompensasjon
 - Tysvær Arena Drift er ikkje lenger tatt inn med kompenserende inntekt

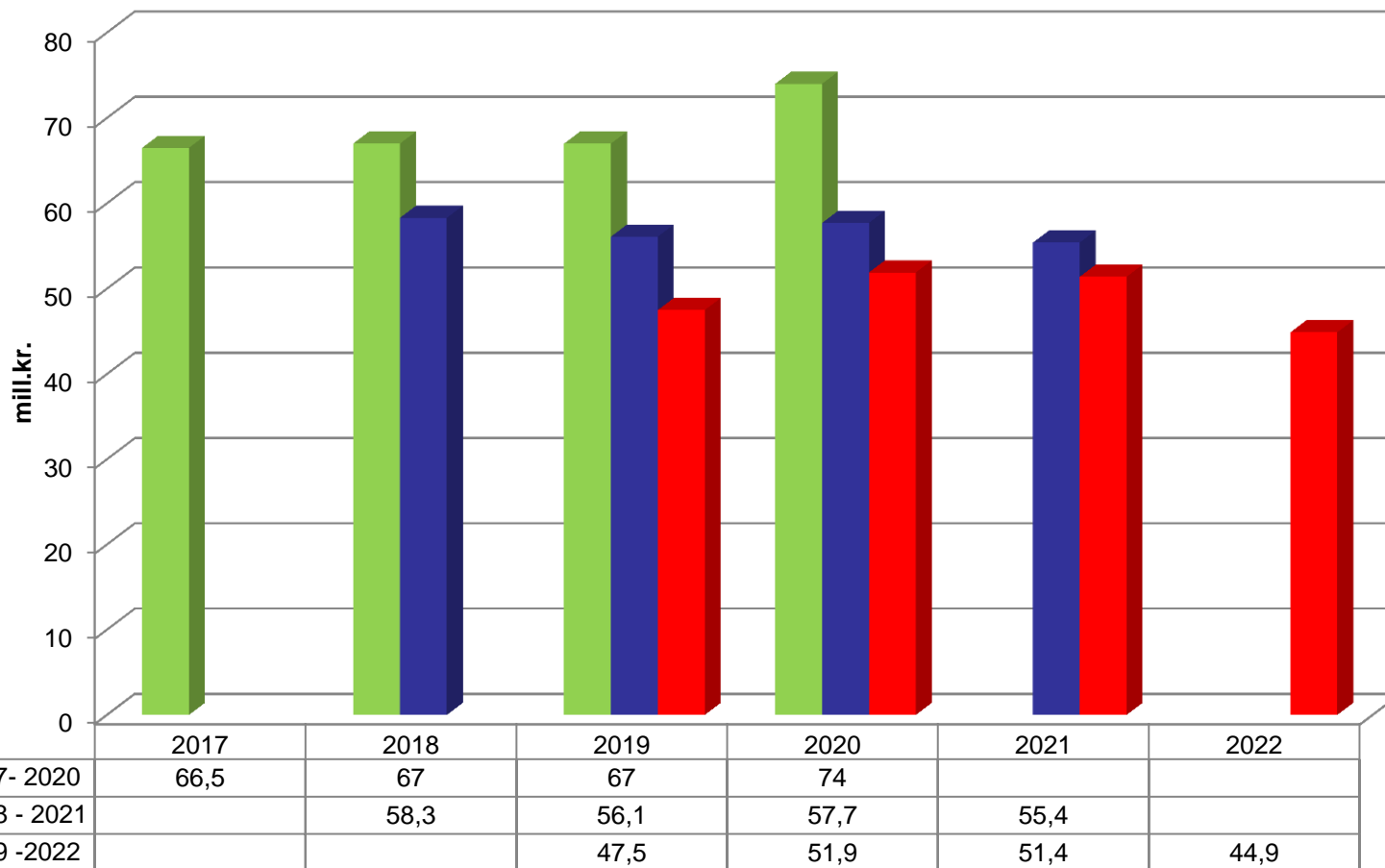
Økonomiplan 2019 - 2022

Resultat

Netto driftsresultat 2007 - 2022

Resultater økonomiplanane 2017 - 2022

Oppsummering

- Vi har fortsatt godt handlingsrom, men det blir svekka.
- Rådmannen sitt framlegg har (som alltid) variabler som er usikre:
 - Eigedomsskatt ; tap og kompensasjon
 - Ytterlegare lovendingar som svekkar vårt inntektsgrunnlag ?
 - Eiendomsskatt utgjer 182 mill. kroner. Med eit driftsresultat på 47 mill. kroner, er heile 135 mill. kroner av vår drift basert på eiendomsskatt
- Rentebildet kan endra seg meir enn det vi har lagt inn, 1 % renteauke er brutto 12 mill. kroner i nye utgifter
- Innsparing må gjennomførast som planlagt, nye 12,5 mill. kroner er føreset i 2021 og 2022
- Det må gjerast nye vurderingar på innsparingsmål inn mot budsjett 2020
- Føresette plangjennomgangar kan peika på tunge investeringar som må gjerast
 - Stort press på lånegjeld
 - Det tar tid før investeringar kan gi driftseffekt

Politisk budsjettprosess

- ❑ Etter at rådmannen nå har presentert sitt forslag til budsjett/ økonomiplan, blir framlegget nå **overført til politisk handsaming**, der formannskapet v/ordførerar leiar prosessen.
- ❑ Formannskapet sitt budsjettmøte er dette året 27.11 og **endeleg vedtak i kommunestyret er 11.12.**
- ❑ Formannskapet treng ikkje legga fram fleirtalsinnstilling til kommunestyret, men **forslag til endringar skal vera fullstendige**; det vil seia at forslag som medfører utgiftsauke også skal ha forslag om realistisk finansiering av denne.
- ❑ Alle forslag i formannskapet til fullstendig budsjett skal leggast fram til **offentleg ettersyn i minimum 14 dagar.**
- ❑ Både årsbudsjettet og økonomiplanen **må vera i balanse** og skal byggja på **realistiske oversyn over utvikling i driftsutgifter og driftsinntekter.**
- ❑ Budsjettet for 2019 må eit **fleirtal i kommunestyret** stilla seg bak.